

[TRYGGE RAMMER]

TEMAER I HÆFTET

- Vi hjælper hinanden
- Vi respekterer hinandens grænser
- Vi kan tale om tro og tvivl
- Vi er gode til at sige undskyld
- Vi spørger før vi deler billeder
- Vi har tøj på der passer til aktiviteterne
- Piger og drenge sover hver for sig
- Vi ønsker ikke rusmidler her
- Her taler vi ordentligt til hinanden
- Vi holder døren åben

Introduktion

Vi er mange, som er interesserede i, at vi har det godt sammen – både deltagere, forældre og frivillige medarbejdere. Når vi møder op, har vi alle nogle oplevelser og værdier med os, som påvirker vores fællesskab. Nogle gange lykkes det os at have en dejlig tid sammen. Men andre gange er vi desværre med til at give hinanden en dårlig oplevelse, selv om vi ikke ønsker det.

Dette hæfte giver os anledning til at tage snakken om det gode samvær. Snakken kan foregå blandt lederne og sammen med børnene og de unge. Piktogrammerne og de korte overskrifter hjælper os med at huske, hvad vi har valgt at gøre for at passe godt på hinanden. Måske er alle ikke enige om, eller forstår ikke, hvorfor disse ting er vigtige. Her lægger den forklarende tekst op til en samtale, vi bør tage i vores fællesskab med jævne mellemrum. Spørgsmålene er kun tænkt som en dialog-starter, for vi er sikre på, at alle har en masse godt at byde ind med.

Bagerst i hæftet er der en vejledning til, hvad I som ledere gør ved mistanke i forskellig grad om krænkelser eller overgreb.

VI HJÆLPER HINANDEN

Vi ønsker at være åbne, rummelige og inviterende fællesskaber, så her er alle velkomne. Vi er opmærksomme på hinanden i fællesskabet og hjælper hinanden, når der er brug for det. Alle kan have brug for hjælp, og alle kan på forskellig måde række hjælp til en anden. Når vi alle hjælper, bliver ingen trætte af at hjælpe. Vi behandler hinanden ordentligt, så ingen skal føle sig forkerte eller udenfor. Vi er nysgerrige og åbne for at lære nye mennesker at kende.

- **Hvordan kan vi konkret være opmærksomme på hinanden?**
- **Hvornår er det svært at hjælpe andre? Hvad gør man så?**

VI RESPEKTERER HINANDENS GRÆNSER

Nogle kan lide at få gode råd – andre vil gerne spørges først. Nogle kan lide at bede – andre kan lide, at man beder for dem. Nogle kan lide knus – andre kan ikke.

Nogle bruger et sprog eller ord, som gør andre kede af det. Det er ikke ok. Nogle kan have lyst til at røre ved en på steder og på en måde, som man ikke synes er rart. Det er heller ikke ok.

Vi skal respektere hinandens grænser og lægge mærke til, hvis nogen ikke føler sig godt tilpas. Vi må gerne sige stop, når nogen ikke respekterer vores grænser, så de kan blive bedre til det. Også hvis det er en voksen. Hvis nogen ikke hører efter, når du siger stop, er det rigtig godt at fortælle det til en anden, som kan hjælpe.

- **Hvordan kan man lægge mærke til, hvor andres grænser går?**
- **Hvordan kan man sige stop, når nogen ikke respekterer ens grænser?**
- **Hvordan kan vi hjælpe hinanden med at sige stop?**

VI KAN TALE OM TRO OG TVIVL

Her vil vi gerne lære Jesus og Gud bedre at kende, men vi vil ikke tvinge nogen til at tro. Vi må gerne stille spørgsmål, og vi må gerne være i tvivl. Det kan vi sagtens tale om. Nogle vil rigtig gerne tale om tro, og andre vil helst ikke tale om det. Nogle føler, at Gud er tæt på, og andre gør ikke. Vi kan lære noget af hinanden. Der skal være plads til alle – og ingen er forkerte.

- **Hvordan kan vi fortælle, hvad vi tror på, og samtidig være åbne overfor andre, der tror på noget andet?**
- **Hvad kan man være i tvivl om, og hvordan skaber vi plads til at snakke om det?**

VI ER GODE TIL AT SIGE UNDSKYLD

Somme tider opstår der konflikter, hvor vi risikerer at blive uvenner. Når der opstår konflikter, kan vi komme til at ødelægge vores relationer, så vi ikke har lyst at være sammen mere.

Derfor gør vi os umage med at lære at blive bedre til at tale om tingene. Når vi siger undskyld til dem, vi har såret, og siger ok, når der kommer en og siger undskyld til os, kan vi komme godt videre.

Somme tider kan vi have brug for ledernes hjælp, for at kunne sige undskyld eller sige ok til en undskyldning. Vi har allesammen et medansvar for, at alle har det godt.

- **Hvad skal man gøre for at blive venner igen?**
- **Hvad er særligt svært, når der opstår konflikter – Er det noget, du gerne vil have andres hjælp til?**

VI SPØRGER FØR VI DELER BILLEDER

Vores mobil gør, at vi hurtigt kan tage billeder og video af en sjov eller pinlig situation og dele det med andre eller lægge det på sociale medier. Men ikke alle synes, at det er sjovt. Nogle gange kan det blive til mobning, eller billederne kan blive brugt til noget forkert. Det vil vi ikke være med til.

Derfor spørger vi altid, om det er OK, at vi deler et billede eller en video, inden vi gør det. Vi respekterer hinanden, fordi vi ønsker at passe godt på hinanden og vores gode relationer.

- Har du oplevet, at nogen har lagt et billede på sociale medier, som du ikke kunne li'?
– Hvordan oplevede du det?
- Er der typer af billeder eller videoer, som det aldrig er ok at dele?

VI HAR TØJ PÅ DER PASSER TIL AKTIVITETERNE

Vores påklædning er med til at passe på os. Arbejder vi med beskidte ting, tager vi forklæde eller handsker på. Skal vi på stranden, har vi badetøj på. Vi er aldrig nøgne sammen. Vi er opmærksomme på hinandens blufærdighed. Vi tvinger aldrig nogen til at tage sit tøj af, og vi passer på ikke at overskride de andres grænser for, hvad de synes, det er rart at kigge på.

- Hvordan undgår man gruppepres i forhold til, hvordan man går klædt?
- Hvordan respekterer man bedst de andres grænser, når det gælder ens egen påklædning?

PIGER OG DRENGE SOVER HVER FOR SIG

Når vi tager på lejr og skal overnatte sammen, sker det i trygge rammer. Nogle synes, det er hyggeligt at sove mange sammen i samme rum. Andre får måske hjemme og vil helst falde hurtigt i søvn for sig selv.

En dreng og en pige kan få lyst til at kysse og holde i hånd. Det er helt naturligt, men fordi alle skal føle sig trygge, sover man hver for sig hos os. Et barn og en voksen sover heller ikke alene sammen, men der er altid en voksen i nærheden, som man kan gå til, hvis man bliver ked af det.

- **Hvorfor er det nødvendigt at have regler om, hvem der sover hvor?**
- **Hvad gør man, hvis der sker noget på sovesalen, man ikke har det godt med?**

VI ØNSKER IKKE RUSMIDLER HER

Vi ønsker ikke, at rusmidler er en del af vores fællesskab, vi vil gerne, at alle har mulighed for at være sig selv. Alkohol, røg samt energidrikke fylder rigtig meget og er en problematisk del af mange børns, familiers og unges liv. Nogle gange skaber det misbrug, som forhindrer os i at være os selv og tage gode valg. Vi ønsker ikke, at nogen får et misbrug, eller leder andre til et misbrug.

Vi ønsker at skabe et positivt frirum, for alle, til at kunne være sig selv i trygge rammer, uden at nogen får lidt for meget og derfor begynder at opføre sig ubehageligt.

- **Hvor mener du, grænsen går?**
Er cigaretter og energidrikke rusmidler?
- **Hvilke fordele er der ved et fællesskab uden rusmidler?**

HER TALER VI ORDENTLIGT TIL HINANDEN

Vi kan være med til at skabe en god eller dårlig dag for andre med vores ord. Den måde, vi omtaler hinanden på, når vi er sammen, betyder meget. Vi kan med vores ord skabe en god atmosfære, hvor alle har lyst til at være med. Når vi hører bagtalelse eller sladder, stopper vi det, fordi vi vil tale positivt om og med hinanden.

Hos os er der mobbefri zone; vi taler i stedet opmuntrende til hinanden, fordi vi ved, hvor meget gode, venlige eller opmuntrende ord kan gøre.

- Hvilke ord skaber en god dag for dig?
- Hvordan kan vi stoppe sladder og bagtalelse?

VI HOLDER DØREN ÅBEN

Vi er åbne om, hvad vi gør. Derfor opholder ledere sig fx ikke alene med børn, hvor andre ikke kan komme ind. Vi har på den måde ingen hemmeligheder sammen, som andre ikke må vide noget om eller være med til. Vi er bevidste om vores værdier og den bedste måde at være sammen på – og vi drøfter det med hinanden.

- **Hvordan kan vores lokaler og aktiviteter indrettes, så det altid er trygt for både deltagere og ledere?**
- **Hvordan kan vi vise, at vi respekterer den enkeltes grænse for, hvad han eller hun vil deltage i?**

YDERLIGERE INFORMATION TIL LEDERNE

Mistanke – hvad gør du?

Hvordan skal du reagere ved mistanke om grooming eller egentlige krænkelse?

Observer ved svag mistanke

- Observer barnets ord, tegninger og fortællinger.
- Observer barnets symptomer, reaktioner og skader. Det kan være uforklarlig mavepine, søvnløshed, mareridt, infektioner og sår.
- Gå ikke alene med din bekymring. Del den med nogen, der omgås barnet jævnligt, fx en klubleder, eller del din bekymring med en, du har tillid til.
- Vis barnet, at du er til rådighed og villig til at lytte.
- Få anonym vejledning hos de sociale myndigheder eller hjælpelinjer hos Red Barnet eller Børns Vilkår, hvis du er i tvivl om, hvad der er det rigtige at gøre.

Reager ved stærkere mistanke

- Tal med barnet, hvis noget virker mærkeligt. Du kan stille spørgsmål som: »Er der nogen, der gør noget, som du ikke kan lide?« Tal med barnet om, at hemmeligheder, der giver en væmmelig følelse, ikke skal holdes hemmelige.
- Tal med en om din mistanke – det kan fx være en medleder i klubben eller anonym rådgivning som nævnt ovenfor eller ring til DFS/IM's akutnummer 3050 4054, der er bemandet døgnet rundt.

Anmeld ved meget stærk mistanke

- Vis, at du tror på det, barnet fortæller. Vis, at du kan rumme både barnet og det frygtelige, barnet har fortalt.
- Lad barnet fortælle hvad, det ønsker at fortælle. Stil ikke for mange spørgsmål. Noter det fortalte og observerede uden at tolke for meget på det.
- Fortæl barnet, hvad der nu sker, og lov ikke mere, end du kan holde.
- Anmeld til politiet, og send en underretning til kommunen.
- Få sparring ved DFS/IM's akutnummer 3050 4054, der er bemandet døgnet rundt.

Drøft i jeres lederteam:

- Hvor går grænserne mellem svag, stærkere og meget stærk mistanke?
- Hvem går vi til, hvis vi har brug for at vende en mistanke med andre?
- Hvad gør vi helt konkret hos os i tilfælde af mistanke om krænkelse eller overgreb? Hvem gør hvad?

Tre ud af fire overgreb sker i relation til en jævnaldrende, mens ét ud af fire overgreb sker i relationen mellem et barn og en voksen.

Opdag grooming

Grooming er et udtryk, der beskriver, hvordan et venskab eller en tilsyneladende sund relation mellem to personer viser sig at være en relation, hvor den ene krænker den anden seksuelt. Det kan både foregå online og fysisk i dagligdagen i fx hjem, skole og fritidsaktiviteter. Ved at italesætte muligheden reduceres risikoen for, at det sker.

- ▶ Hvad kendetegner det gode venskab?
- ▶ Hvordan kan vi være pmærksomme på grooming hos os?
- ▶ Hvordan kan vi bryde kæden i et groomingforløb, vi får kendskab til?

Groomingforløb:

- ▶ Kontakten skabes
- ▶ Venskab opbygges
- ▶ Risiko for afsløring vurderes af krænkeren
- ▶ Offeret isoleres og får rollen som »den vigtigste« eller »den eneste ene«
- ▶ Seksuelle temaer italesættes af krænkeren
- ▶ Seksuelle overgreb begås
- ▶ Hemmeligheder og trusler fastholder offeret i overgrebsrelationen

[TRYGGE RAMMER]

